

Hlavní projektant	Vedoucí projektu	Vypracoval	Kontroloval	 ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA	Ing. Ivan Marek Martinov 279 277 13 Kostelec nad Labem tel.fax. +420 326 905120 e-mail: zahrarch@zahrarch.cz www.zahrarch.cz	
RNDr.Miroslav Honců	Bc.Jakub MAREK	Bc. Nina Jakušová, DiS.	Ing. Ivan Marek			
objekt: Revitalizace parkové plochy v ulici 5. května Česká Lípa					číslo zakázky	09/06/2017
investor: Město Česká Lípa, náměstí T.G.Masaryka 1/1, 470 01					stupeň dokumentace	PRŮZKUMY A ROZBORY
obsah: BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ					datum	červen/2017
					měřítko	formát A4
					datum revize:	výtisk číslo: 1

Botanický a zoologický průzkum parčíku u ulice 5.května v České Lípě

Bc.Jakub Marek, Bc. Nina Jakušová, DiS

RNDr. Miroslav Honců, Lukostřelecká 1766, 470 01 Česká Lípa

Úvod

Prostor parčíku se nachází v centru města Česká Lípa, vlastníkem pozemků je město Česká Lípa. Jedná se o plochu zeleně v okrajové JZ části města zvané Kopeček, která je vymezena ulicemi Škrétova z jižní strany, 5. května ze západní strany, Vrchlického ze severní strany a soukromým pozemkem z východní strany.

Charakterem a potenciálem řešené plochy je menší parková plocha v zástavbě rodinných a panelových domů. Plocha je udržovaná pouze sečením trávníku, resp. kácením uschlých stromů.

Podle Prunera & Míky (1996) lokalita patří do faunistického kvadrátu 5353, v nadmořské výšce kolem 250 m na rovinatém terénu a zaujímá plochu 5350 m². Podle Culka (1996) je území řazeno do Ralského bioregionu.

Botanický průzkum

Metodika

Botanický průzkum byl prováděn ve dnech 17.5., 2.6, 17.6., 30.6., 13.7, 22.7 a ukončen byl 4.8.2017. Podmínky průzkumu byly ztíženy v červnu 2017 při posekání travnaté plochy.

K determinaci byly používány běžné botanické určovací klíče, např. Dostál (1958), synonymika byla použita podle Kubáta (2002). Rostlinná společenstva byla posuzována podle publikace Chytrý & Kučera & Kočí (2002), zvláště chráněné a ohrožené druhy cévnatých rostlin byly posuzovány podle vyhlášky 395/1992 resp. podle Červeného seznamu cévnatých rostlin Procházka (2001)

Výsledky průzkumu

Bojínek luční (*Phleum pratense*)

Čekanka obecná (*Cichorium intybus*)

Černohlávek obecný (*Prunella vulgaris*)

Hluchavka bílá (*Lamium album*)

Hvězdice velkokvětá (*Stellaria holostea*)

Hvozdík kartouzek (*Dianthus carthusianorum*)

Chrpa luční (*Centaurea jacea*)

Jetel luční (*Trifolium pratense*)

Jetel zvrhlý (*Trifolium hybridum*)

Jílek vytrvalý (*Lolium perenne*)

Jitrocel kopinatý (*Plantago lanceolatum*)

Jitrocel větší (*Plantago major*)

Kakost luční (*Geranium pratense*)

Kakost maličký (*Geranium pusillum*)

Kerblík lesní (*Anthriscus sylvestris*)

Kokoška pastuší tobolka (*Capsella bursa-pastoris*)

Kopretina bílá (*Chrysanthemum leucanthemum*)

Kozí brada luční (*Tragopogon pratensis*)

Mochna nátržník (*Potentilla erecta*)

Mochna plazivá (*Potentilla repens*)

Mochna stříbřitá (*Potentilla argentea*)
 Mrkev obecná (*Daucus carota*)
 Pastinák luční (*Pastinaca sativa*)
 Popenec obecný (*Glechoma hederacea*)
 Plevel okolíkatý (*Holosteum umbellatum*)
 Pryskyřník prudký (*Ranunculus acer*)
 Psineček bílý (*Agrostis stolonifera*)
 Prasetník holý (*Hypocheris glabra*)
 Ptačinec trávovitý (*Stellaria graminea*)
 Rdesno červivec (*Persicaria maculosa*)
 Rožec obecný (*Cerastium holosteoides*)
 Řebříček obecný (*Achillea millefolium*)
 Sedmikráska chudobka (*Bellis perennis*)
 Silenka nadmutá (*Silene vulgaris*)
 Sléz přehlížený (*Malva neglecta*)
 Sléz velkokvětý (*Malva alcea*)
 Smetanka obecná (*Taraxacum officinale*)
 Srha laločnatá (*Dactylis glomerata*)
 Starček erukolistý (*Senecio erucifolius*)
 Svlačec rolní (*Convolvulus arvensis*)
 Šedivka obecná (*Berteroa incana*)
 Štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*)
 Štovík kyselý (*Rumex acetosa*)
 Tolice dětelová (*Medicago lupulina*)
 Toten lékařský (*Sanquisorba officinalis*) 1 ex.
 Trávníčka obecná (*Armeria vulgaris*)
 Turanka kanadská (*Conyza canadensis*)
 Zvonek okrouhlolistý (*Campanula rotundifolia*)
 48 druhů

Závěr

Při botanickém průzkumu ve vegetačním období r.2017 v parčíku v sousedství ulice 5. května bylo zjištěno celkem 48 druhů bylin. Převládají běžné druhy, resp. biotopy silně ovlivněné člověkem, které lze podle Chytrého & Kučery & Kočího (2002) označit jako urbanizovaná území. Přesto během vegetačního období zde vegetace vytváří pestré společenstvo např. s trávníčkou obecnou, prasetníkem holým, štírovníkem růžkatým a dalšími druhy lákající sem různé druhy hmyzu, čmeláky, motýly, pestřenky, brouky atd. Nebyly nalezeny žádné zvláště chráněné a ohrožené druhy cévnatých rostlin ve smyslu vyhlášky 395/1992 ani druhy Červeného seznamu cévnatých rostlin Procházka (2001)

Literatura

Dostál, J., 1958: Klíč k úplné květeně ČSR. Nakladatelství ČSAV Praha: pp. 982
 Chytrý M. & Kučera T. & Kočí M., 2002: Katalog biotopů České republiky. AOPK Praha, pp. 304
 Kubát K. et al, 2002: Klíč ke květeně České republiky. Academia Praha pp. 928.
 Procházka F., 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). Praha. Příroda 18: 1-146

Zoologický průzkum

Metodika

Průzkum byl zahájen 17.5., pokračoval 2.6, 17.6., 30.6., 13.7., 22.7a ukončen byl 4.8.2017. Bezobratlí živočichové byli zkoumáni několika metodami. Základní metodou byl odchyt do zemních pastí. Pro tento účel byly použity sklenice o obsahu cca 1 litr plněné vinným octem (atraktantem a současně konzervační tekutinou) pro zachycení hmyzu pobíhajícího po půdním povrchu. Pasti v počtu 4 ks byly zakopány 17.5.2017 a vybírány při každé další návštěvě. Průzkum hmyzu byl doplněn přímým pozorováním, smykáním vegetace a sklepáváním větví stromů. Při zpracování brouků (Coleoptera) byla použita synonymika podle check-listu zpracovaného Jelínkem (1993), české názvy byly převzaty z publikace Hudec et al (2007). Průzkum byl doplněn několika druhy obratlovců z řad ptáků zjištěných buď přímým pozorováním nebo podle zpěvu.

Charakter lokality je hodnocen pomocí bioindikačního rozdělení střevlíkovitých brouků podle Hůrky et al. (1996). Jednotlivé druhy jsou podle své schopnosti osídlování území zařazeny do 3 bioindikačních skupin:

Ekologická skupina	Charakteristika
E – eurytopní druhy	Druhy, které nemají žádné zvláštní nároky na charakter a kvalitu prostředí, druhy původně vázané na přirozené nestabilní, měnící se stanoviště, stejně jako druhy, které obývají silně antropogenně ovlivněnou, tedy poškozenou krajinu.
A – adaptibilní druhy	Druhy osídlující více nebo méně přirozená nebo přirozenému stavu blízká stanoviště. Vyskytují se i na druhotných, dobře regenerovaných biotopech, zvláště v blízkosti přirozených ploch. Tato nejpočetnější skupina zahrnuje především druhy lesních porostů, ale i umělých, pobřežní druhy stojatých i tekoucích vod, druhy luk, pastvin a jiných travních porostů.
R – reliktní druhy	Druhy s nejužší ekologickou valencí, majících v současnosti často charakter reliktních. Jedná se vesměs o vzácné a ohrožené druhy přirozených, nepříliš poškozených ekosystémů.

Podobné rozdělení na tři ekologické skupiny platí i pro drabčíkovité (Staphylinidae), viz Boháč (1988), resp. Boháč & Matějček (2003). Pro reliktní druhy používají symbol R1 pro adaptibilní druhy R2, pro druhy eurytopní zůstává stejný symbol jako u Hůrky (1996) - E.

Vysvětlivky

Druhy zvláště chráněné podle novelizované vyhlášky 395/1992 v návaznosti na zákon na ochranu přírody a krajiny 114/1992 Sb.

§1 = druhy kriticky ohrožené

§2 = druhy silně ohrožené

§3 = druhy ohrožené

z.p. = zemní pasti

Výsledky

Stonožky (Chilopoda)

Stonožka škvorová (*Lithobius forficatus*), 2.6.2017, 1 ex.

Mnohonožky (Diplopoda)

Mnohonožka zemní (*Julus terrestris*), 2.6.2017, 10 ex.; 13.7.2017, 10 ex.; 22.7.2017, 4 ex.; 4.8.2017, 3 ex.

Hmyz (Insecta)

Ploštice (Heteroptera)

Ruměnice bezkřídla (*Pyrrhocoris apterus*), 2.6.2017, 3 ex.; 17.6.2017, 1 ex.; 13.7.2017, 10 ex.; 22.7.2017, 10 ex.; 4.8.2017, 300 ex. na kmeni stromu

Kněžice páskovaná (*Graphosoma lineare italicum*), 22.7.2017, 1 pár; 4.8.2017, 1 ex.

Škvoři (Dermaptera)

Škvor obecný (*Forficula auricularia*), 2.6.2017, 4 ad+7 juv. 1 ex.; 13.7.2017, 15 ex.; 22.7.2017, 10 ex.; 4.8.2017, 1 ex.

Rovnokřídlí (Orthoptera)

Saranče suchobytná (*Chorthippus parallelus*), 22.7.2017, 3 ex.

Brouci (Coleoptera)

Carabidae

E Amara aenea, 22.7.2017, 1 ex. z.p.

E Amara bifrons, 4.8.2017, 1 ex. z.p.

A Amara communis, 22.7.2017, 2 ex. z.p.

Amara sp., 2.6.2017, 1 ex. z.p.

A Calathus erratus erratus, 17.6.2017, 1 ex. z.p.; 13.7.2017, 6 ex. z.p.; 22.7.2017, 8 ex. z.p.; 4.8.2017, 1 ex. z.p.

E Calathus fuscipes fuscipes, 17.6.2017, 3 ex. z.p. 13.7.2017, 1 ex. z.p.; 22.7.2017, 5 ex. z.p.

E Calathus melanocephalus, 22.7.2017, 1 ex. z.p.

A Dromius agilis, 17.6.2017, 1 ex. z.p.

E Harpalus distinguendus, 4.8.2017, 1 ex. z.p.

A Nebria brevicollis, 2.6.2017, 16 ex. z.p.; 17.6.2017, 9 ex. z.p.

E Notiophilus palustris, 2.6.2017, 2 ex. z.p.

E Poecilus versicolor, 13.7.2017, 1 ex. z.p.; 22.7.2017, 1 ex. z.p.

E Pseudoophonus rufipes, 13.7.2017, 2 ex. z.p.; 4.8.2017, 2 ex. z.p.

A Pterostichus melanarius melanarius, 13.7.2017, 1 ex. z.p.; 22.7.2017, 1 ex. z.p. 4.8.2017, 2 ex. z.p.

Histeridae

Atholus duodecimstriatus duodecimstriatus, 4.8.2017, 1 ex. z.p.

Hister carbonarius carbonarius, 4.8.2017, 1 ex. z.p.

Saprinus aeneus, 22.7.2017, 2 ex. z.p.

Leiodidae

Catops nigrita, 13.7.2017, 1 ex. z.p.

Silphidae

Nicrophorus vespillo, 4.8.2017, 1 ex. z.p.

Staphylinidae

E Drusilla canaliculata, 2.6.2017, 1 ex. z.p.

Gabrius sp., 17.6.2017, 1 ex. z.p.

Philonthus p., 13.7.2017, 1 ex. z.p.

R2 Staphylinus stercorarius, 13.7.2017, 3 ex.; z.p.; 22.7.2017, 1 ex. z.p.

E Quedius molochinus, 17.6.2017, 1 ex. z.p.; 22.7.2017, 1 ex. z.p.

Tachyporus sp, 13.7.2017, 3 ex. z.p.

Geotrupidae

Geotrupes stercorarius, 4.8.2017, 2 ex.z.p.

Scarabaeidae

Maladera holosericea, 13.7.2017, 2 ex. z.p.

Ontophagus nuchicornis, 4.8.2017, 2 ex. z.p.

§3 *Oxythyrea funesta*, 4.8.2017, 1 ex.

Rhizotrogus solstitialis, 13.7.2017, 2 ex. z.p.

Elateridae

Prosternon tessellatus, 22.7.2017, 1 ex.

Coccinellidae

Coccinella bipunctata, 22.7.2017, 1 ex.

Coccinella septempunctata septempunctata, 22.7.2017, 1 ex.

Harmonia axytopis, 17.6.2017, 2 ex.

Nitidulidae

Librodor hortensis, 2.6.2017, 10 ex. z.p.; 13.7.2017, 3 ex. z.p.

Cantharidae,

Rhagonycha fulva, 22.7.2017, 10 ex.; 4.8.2017, 2 ex.

Cleridae

Pestrokrovecník včelí (*Trichodes apiarius*), 1.6.2017, 1 ex.

Cerambycidae

Obrium cantharidum, 17.6.2017, 1 ex.

Allosterna tabacicolor, 1.6.2017, 2 ex.

Curculionidae

Bareipeithes mollicornis, 13.7.2017, 1 ex.z.p.

Otiorrhynchus ovatus, 17.6.2017, 1 ex.; 13.7.2017, 2 ex. z.p.

Otiorrhynchus raucus, 17.6.2017, 1 ex.z.p.; 13.7.2017, 4 ex. z.p.; 4.8.2017, 2 ex.z.p.

Motýli (Lepidoptera)

Babočka bodláková (*Vanessa cardui*), 2016, 1 ex.tažný druh

Bělásek řepový (*Pieris rapae*), 4.8.2017, 1 ex.

Bělásek řepkový (*Pieris napi*), 22.7.2017, 1 ex.

Bělásek zelný (*Pieris brassicae*), 22.7.2017, 1 ex.; 4.8.2017, 1 ex.

Modrásek jetelový (*Polyommatus belargus*), 2.6.2017, 1 ex.; 22.7.2017, 2 ex.; 4.8.2017, 2 ex.
Modrásek nejmenší (*Cupido minimus*), 22.7.2017, 3 ex.
Okáč bojínkový (*Melanargia galathea*), 22.7.2017, 1 ex.
Okáč luční (*Maniola jurtina*), 4.8.2017, 2 ex.
Okáč poháňkový (*Coenonympha pamphilus*), 1.6.2017, 2 ex. 22.7.2017, 3 ex.; 4.8.2017, 3 ex.
Okáč pýrový (*Pararge aegeria*), 22.7.2017, 1 ex.
Vřetenuška obecná (*Zygaena filipendulae*), 22.7.2017, 1 ex.

Dvoukřídli (Diptera)

Dlouhososka velká (*Bombylius major*), 22.7.2017, 1 ex.

Blanokřídli (Hymenoptera)

§3 Čmelák skalní (*Bombus lapidarius*), 1.6.2017, 1 ex.; 4.8.2017, 2 ex.
§3 Čmelák (*Bombus ruderalis*), 13.7.2017, 1 ex.
§3 Čmelák rolní (*Bombus pascuorum*), 22.7.2017, 1 ex.; 4.8.2017, 2 ex.
§3 Čmelák zemní (*Bombus terrestris*), 22.7.2017, 1 ex.
Mravenec *Lasius brunneus*, 17.6.2017, 3 ex.
Vosa útočná (*Paravespula germanica*), 17.6.2017, 1 ex.
Vosa obecná (*Vespula vulgaris*), 22.7.2017, 3 ex.; 4.8.2017, 2 ex.
Vosík francouzský (*Polistes gallicus*), 22.7.2017, 1 ex.; 4.8.2017, 2 ex.

Ptáci (Aves)

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*), 2.6.2017, 1 ex.; 13.7.2017, 1 ex.
Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*), 1.6.2017, 2 ex.
Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), 1.6.2017, 2 ex.; 17.6.2017, 2 ex.; 13.7.2017, 1 ex.; 22.7.2017, 1 ex.; 4.8.2017, 1 ex.
Kos černý (*Turdus merula*), 17.6.2017, 1 ex.
Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*), 2.6.2017, 1 ex.
Poštolka obecná (*Falco tinunculus*), 1.6.2017, 1 ex.
§3 Rorýs obecný (*Apus apus*), 17.6.2017, 2 ex.
Straka obecná (*Pica pica*), 13.7.2017, 1 ex.; 22.7.2017, 1 ex.
§3 Vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), 22.7.2017, 2 ex.
Zvonek zelený (*Carduelis chloris*), 13.7.2017, 1 ex.

Závěr

Průzkum byl proveden v jarním aspektu a letním aspektu r. 2017. Přesto že se parčík nachází uprostřed městské zástavby bylo zde zjištěno překvapivé velké druhové bohatství. Při zoologickém průzkumu bylo nalezeno 78 druhů živočichů (z toho 68 bezobratlých a 10 druhů obratlovců, všichni ptáci). Z hmyzu převládají běžné druhy, eurytopní (6 druhů střevlíkovitých a 1 druh drabčíkovitých), adaptibilní (5 druhů střevlíkovitých a 2 druhy drabčíkovitých), reliktní druhy nebyly zjištěny. Bylo zde zastiženo 5 druhů zvláště chráněných živočichů z toho 4 druhy z řad čmeláků – čmelák rolní (*Bombus pascuorum*), čmelák skalní (*Bombus lapidarius*), čmelák úhorový (*Bombus ruderalis*) a čmelák zemní (*Bombus terrestris*), převážně jen jednotlivě, z toho je patrné že sem zalétají náhodně na květy za potravou, jejich vývoj probíhá jinde mimo areál parčíku. Z brouků zde byl na květech

zjištěn chráněný zlatohlávek skvrnitý (*Oxythyrea funesta*) který není na lokalitu vývojově vázaný. Jeho vývoj probíhá jinde a sem zaletuje za potravou, navíc tento jižní, teplomilný druh se rozšířil natolik, že přestal být indikátorem vzácnosti (na to ochrana přírody dosud nestačila reagovat vyřazením zlatohlávka skvrnitého ze seznamu zvláště chráněných druhů). . Mezi chráněné druhy z ptáků patří vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) a rorýs obecný (*Apus apus*). Také tyto druhy nejsou na lokalitu přímo vázány, nežijí zde trvale, zalétají sem náhodně za potravou. Také z ostatních druhů ptáků nebylo zjištěno, že by zde některý druh přímo hnízdil, takže nedávám žádné časové omezení při realizaci záměru.

Doporučení

Z hlediska ochrany přírody nebyly shledány žádné důvody k ochraně lokality. Vzhledem k tomu že se zde nevyskytuje trvale žádný zvláště chráněný druh rostliny či živočicha (neprobíhá zde jejich vývoj neboť nebyla nalezena žádná hnízda ptáků či čmeláků a také vývoj zlatohlávka skvrnitého probíhá mimo areál parčíku). Nemohou být proto vzneseny námitky proti realizaci zamýšlených úprav. Upozorňuji však na to , že území je překvapivě druhově bohaté, byla by proto škoda kdyby se parčík zdevastoval nevydařeným záměrem.

Literatura

- Boháč J., 1988: Využití společenstev drabčíkovitých (Coleoptera, Staphylinidae) k bioindikaci kvality životního prostředí. (The suitability of the biagnostic evaluation of staphylinid beetles communities). Zprávy Čs. společ. Entomol. ČSAV, 24: 33-41
- Boháč J. & Matějček J., 2003: Drabčíkovití – Staphylinidae. Katalog brouků Prahy, sv. 4, pp.256.
- Boháč J., & Matějček J. & Rous R., 2008: Check-list drabčíkovitých (Coleoptera, Staphylinidae) České republiky se zařazením druhů do skupin podle jejich ekologických nároků a citlivosti k antropogenním vlivům a podle stupně ohrožení. Manuscript.
- Culek M., 1996: Biogeografické členění České republiky. Enigma Praha, pp.347.
- Hůrka K. & Veselý P. & Farkaš J., 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera, Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana, Praha, 32: 15-26.
- Jelínek J., 1993: Seznam československých brouků. Check-list of Czechoslovak Insects IV (Coleoptera). Folia Heyrovskyana, Supplementum 1. Praha, p. 1-172. 105.
- Hudec K., Kolibáč J., Laštůvka Z., Peňáz M., 2007: Příroda české republiky – průvodce faunou. Academia, pp. 440.
- Pruner L. & Míka P., 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. Klapalekiana, 1996, 32 (Suppl.): 1-175

Fotodokumentace – celkový pohled

Ploštice ruměnice

Bršlice kozí noha

Mrkev obecná

Rýt žlutý

Sléz pižmový

Pastinák luční

Svízel povázka

Starček roketolistý

Štírovník růžkatý

Chrpa luční

Svlačec rolní

Trávnička obecná

